

Omzendbrief met betrekking tot de informatie over de voedselketen voor runderen, schapen en geiten

Referentie	PCCB/S3//975157	Datum	09/09/2021
Huidige versie	4.0	Van toepassing vanaf	Datum van publicatie
Trefwoorden	Voedselketeninformatie, runderen, schapen, geiten.		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Van Vooren Tom, adviseur	Beullens Katrien, directeur i.o. Heymans Jean-François, directeur-generaal

1. Doel

Deze omzendbrief heeft als doel de reglementaire vereisten toe te lichten m.b.t. de voedselketen informatie die door de veehouder (runderen, schapen, geiten) aan de slachthuisexploitant moet worden aangeboden.

2. Toepassingsgebied

Slachten van runderen, schapen en geiten.

3. Referenties

3.1. Wetgeving

Verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne

Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong

Verordening (EG) nr. 2074/2005 van de Commissie van 5 december 2005 tot vaststelling van uitvoeringsmaatregelen voor bepaalde producten die onder Verordening (EG) nr. 853/2004 vallen en voor de organisatie van officiële controles overeenkomstig de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004, tot afwijking van Verordening (EG) nr. 852/2004 en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 853/2004 en (EG) nr. 854/2004

Verordening (EG) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en

de Raad, de Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en de Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, de Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen

Koninklijk besluit van 27 februari 2013 betreffende de controlemaatregelen ten aanzien van bepaalde stoffen en residuen daarvan in levende dieren en in dierlijke producten

Koninklijk besluit van 30 november 2015 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong

Ministerieel besluit van 20 september 2010 betreffende het model en de inhoud van de informatie over de voedselketen

3.2. Andere

Advies 2009-03 van het Wetenschappelijk Comité van het FAVV dd. 23/01/2009: melding door de veehouders van gegevens aan het slachthuis in het kader van de voedselketeninformatie over runderen ouder dan 12 maanden en over schapen en/of geiten (dossier Sci Com 2008/22)

Omzendbrief van 28/03/2011 (PCCB/S6/641883): verplichting voor de slachthuizen om de elektronische voedselketeninformatie (eVKI) te registreren via Beltrace

4. Definities en afkortingen

FAVV: Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

VKI: voedselketeninformatie

5. Informatie over de voedselketen

De Europese regels in verband met de voedselketen zijn voor een belangrijk deel vastgelegd in de Verordeningen. Deze regels zijn rechtstreeks van toepassing voor alle ondernemers in de voedselketen, ook voor de veehouders.

De wetgeving legt op dat de veehouder voor elk dier/elke groep dieren dat/die hij naar het slachthuis stuurt aan de slachthuisexploitant *informatie over de voedselketen* (korter: *voedselketeninformatie* of *VKI*) dient te bezorgen. De veehouder dient daartoe de nodige gegevens bij te houden in zijn bedrijfsregisters en deze gegevens over te maken aan de slachthuisexploitant.

Slachthuisexploitanten moeten de voedselketeninformatie opvragen bij diegenen die de dieren ter slachting aanbieden en de dieren mogen het terrein van het slachthuis niet binnenkomen zonder dat ze beschikken over informatie over de voedselketen. Het FAVV tenslotte ziet toe op het aanwezig zijn van de informatie, het actieve gebruik ervan door de slachthuisexploitant, evenals op de geldigheid en

betrouwbaarheid ervan.

De VKI geeft zowel aan de slachthuisexploitanten als aan de keurders informatie over de voorgeschiedenis van de ter slachting aangeboden dieren en moet worden gebruikt om de slacht- en keuringsactiviteiten beter te organiseren, niet alleen logistiek maar vooral met het oog op een op risico gebaseerde aanpak.

De informatie over de voedselketen dient in het bijzonder betrekking te hebben op:

- de status van het bedrijf of de regio van herkomst van de dieren op het vlak van de dierengezondheid;
- de gezondheidsstatus van de dieren;
- de toegediende geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik of andere behandelingen die de dieren binnen een relevante periode hebben ondergaan, tezamen met de data van toediening of behandeling en wachttijden, wanneer er een wachttijd is;
- de aanwezigheid van ziekten die de veiligheid van het vlees in het gedrang kunnen brengen;
- indien relevant voor de bescherming van de volksgezondheid, de resultaten van de analyses van de bij de dieren genomen monsters of van andere voor het diagnosticeren van ziekten die de veiligheid van vlees in het gedrang brengen, genomen monsters, met inbegrip van monsters die in het kader van de bewaking en de bestrijding van zoönoses en residuen worden genomen;
- de relevante verslagen over de resultaten van eerdere ante mortem- en post mortemkeuringen (= onderzoek van het levend dier vóór slachting, respectievelijk het karkas en de slachtafval na de slachting) van dieren van hetzelfde bedrijf van herkomst, met name verslagen van de officiële dierenarts;
- de productiegegevens, wanneer die ziekten aan het licht kunnen brengen;
- naam en adres van de dierenarts die normaliter het bedrijf van herkomst diensten verleent (indien van toepassing, de bedrijfsdierenarts bij de runderen),
- de toepassing van een versterkte controle in de zin van het Koninklijk Besluit van 27 februari 2013 betreffende de inrichting van herkomst van de dieren.

De slachthuisexploitant dient de informatie die hij krijgt te evalueren en te gebruiken om zijn beleid correct te beheren: het al of niet aanvaarden van de dieren, het nemen van bijzondere voorzorgen bij het slachten, ...

De VKI dient minstens 24 uur van tevoren bij het slachthuis toe te komen¹.

Indien de slachthuisexploitant na de beoordeling van de voedselketeninformatie beslist om de dieren voor slachting te aanvaarden, moeten de gegevens onmiddellijk, en ten minste 24 uur voordat de dieren bij het slachthuis aankomen, ter beschikking worden gesteld van de officiële dierenarts². Voorafgaand aan de ante mortemkeuring (onderzoek van het levende dier vóór de slachting) dient de officiële dierenarts in kennis te worden gesteld van alle informatie die kan duiden op een (gezondheids)probleem bij het dier/de groep dieren dat een invloed kan hebben op de voedselveiligheid.

¹ Deze regel is niet van toepassing, als bij gebrek aan te verzenden relevante informatie, het paspoort (runderen) of het verplaatsingsdocument (schapen en geiten) als VKI wordt gebruikt.

² Deze regel is niet van toepassing, als bij gebrek aan te verzenden relevante informatie, het paspoort (runderen) of het verplaatsingsdocument (schapen en geiten) als VKI wordt gebruikt.

In afwijking op het 24 uur van tevoren aanleveren van de VKI, wordt er evenwel toegestaan dat de voedselketeninformatie tegelijk met de dieren toekomt op het slachthuis als de dieren niet rechtstreeks van de veehouderij naar het slachthuis worden gestuurd. Concreet: als de dieren via bv. een veemarkt of een verzamelcentrum naar het slachthuis worden gestuurd, mag de VKI de dieren vergezellen en hoeft ze niet 24 uur op voorhand in het slachthuis aanwezig te zijn³.

Als er tussen de veehouder en het slachthuis een tussenhandelaar is opgetreden, is deze verantwoordelijk voor het binnen de voorziene periode doorgeven van de VKI aan het slachthuis. De slachthuisexploitant moet evenwel voldoende tijd vóór de aankomst van de dieren in het slachthuis in kennis worden gesteld van informatie over de voedselketen waarvan de kennis kan leiden tot een ernstige ontwrichting van de werkzaamheden van het slachthuis. Dit is nodig om de slachthuisexploitant in staat te stellen de werkzaamheden van het slachthuis goed te plannen.

De slachthuisexploitant moet de informatie evalueren en moet de VKI vervolgens, maar voorafgaand aan de ante mortemkeuring, aan de officiële dierenarts voorleggen. De dieren mogen niet geslacht worden zolang de officiële dierenarts belast met de antemortemkeuring daarvoor geen toestemming heeft gegeven⁴.

Wanneer een dier bij het slachthuis wordt uitgeladen ondanks de afwezigheid van de VKI, dient de slachthuisexploitant onmiddellijk de officiële dierenarts daarover in te lichten. Het dier mag niet worden geslacht zolang de officiële dierenarts daarvoor geen toestemming heeft gegeven en de informatie dient alsnog binnen 24 uur na aankomst van het dier in het slachthuis toe te komen. Indien dit niet het geval is kan de officiële dierenarts tot het doden van het dier overgaan en het karkas ongeschikt verklaren voor menselijke consumptie.

5.1. Praktische toepassing.

In de bijgaande tabellen (bijlage 1 voor runderen en bijlage 2 voor schapen en geiten) is een opsomming van en verduidelijking bij de minimale te verstrekken informatie opgenomen. Bij de opmaak van deze tabellen werd rekening gehouden met het advies van het Wetenschappelijk Comité van het FAVV 2009-03. De operator die twijfels heeft over deze minimale informatie of de inhoud van bijlage 1 en 2, kan bijvoorbeeld bij zijn dierenarts te rade te gaan. In sommige gevallen zal het immers niet altijd evident zijn of bepaalde informatie al of niet relevant is om te melden aan het slachthuis. Daarom is een goede en transparante communicatie tussen de dierenarts en de veehouder van groot belang. Het is van essentieel belang voor de daaropvolgende communicatie inzake voedselveiligheid tussen operatoren dat de dierenarts volledige informatie levert aan de veehouder over de gezondheidstoestand, en analyseresultaten, ook wat betreft relevante informatie voor de voedselveiligheid.

De wijze van gegevensoverdracht (op papier, onder elektronische vorm) is vrij. Het verdient evenwel aanbeveling om de VKI elektronisch over te maken. Dit kan door ofwel gebruik te maken van de eVKI-toepassing in Beltrace ofwel door het VKI-modelformulier (cfr. bijlage 3 en 4 bij deze omzendbrief) te downloaden van de FAVV-website en het volledig ingevuld per e-mail te verzenden naar het slachthuis. Meer informatie over de eVKI-toepassing in Beltrace is opgenomen in de omzendbrief van 28.03.2011 die kan geraadpleegd worden op de website van het FAVV. Indien niet gekozen wordt

³ Er bestaan specifieke regels voor noodslachtingen Dit is ook het geval bij gebrek aan relevante te verzenden informatie, wanneer het paspoort (runderen) of het verplaatsingsdocument (schapen en geiten) als VKI wordt gebruikt.

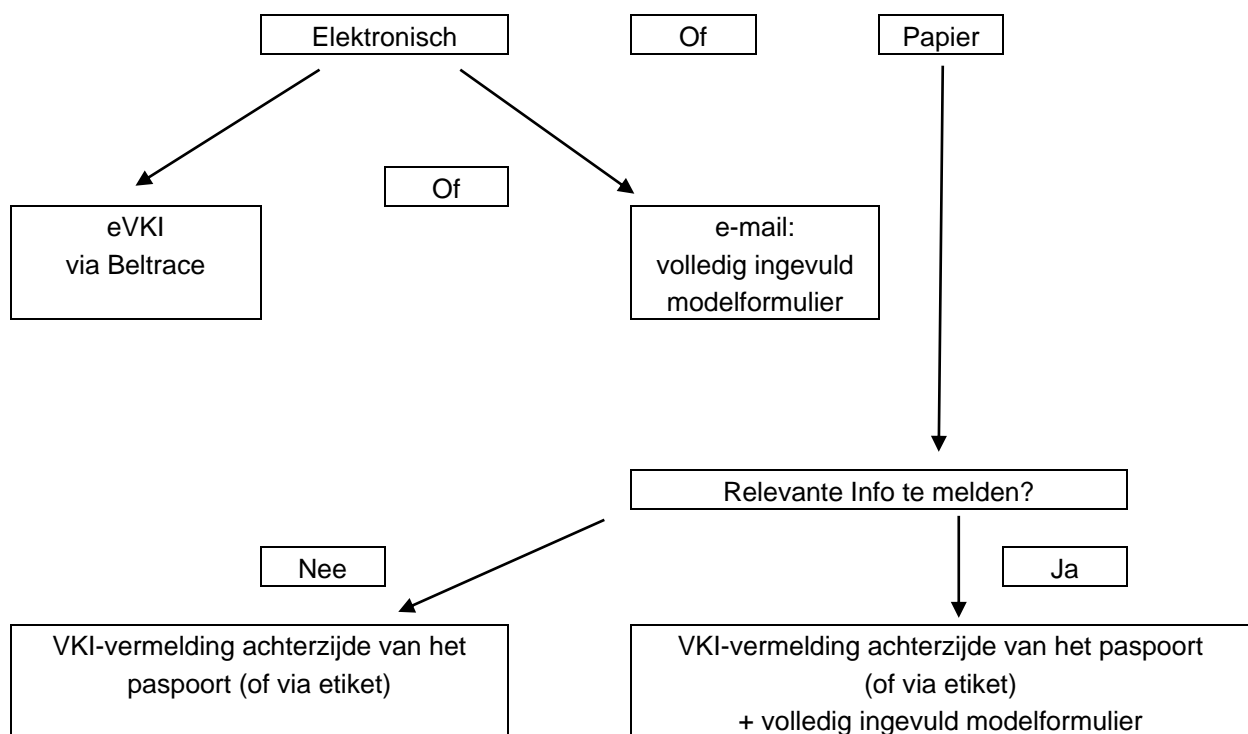
⁴ Er bestaan specifieke regels voor noodslachtingen.

voor een gegevensoverdracht langs elektronische weg, dient als volgt te worden gehandeld:

1. voor runderen: op de achterkant van het paspoort vult de operator de voorgedrukte tekst in waarin kan aangeduid worden of er relevante informatie al dan niet moet worden gemeld (wat de oude paspoorten betreft, waarop geen voorgedrukte tekst staat, moet de operator een gepersonaliseerd etiket aanbrengen waarop het voorgedrukte beslagnummer staat en erop aanduiden of de relevante informatie al dan niet moet worden gemeld). Enkel in het geval er effectief relevante informatie te melden valt, dient bijkomend het in bijlage 3 toegevoegde modelformulier verplicht te worden ingevuld en 24 uur op voorhand te worden bezorgd aan het slachthuis.
2. voor schapen en geiten: op het verplaatsingsdocument dat bestemd is voor de losplaats (m.n. het slachthuis) brengt de operator een gepersonaliseerd etiket aanwaarop wordt aangeduid of er al dan niet relevante informatie te melden valt. Enkel in het geval er effectief relevante informatie te melden valt, dient bijkomend het in bijlage 4 toegevoegde modelformulier verplicht te worden ingevuld en 24 uur op voorhand te worden bezorgd aan het slachthuis.

De gepersonaliseerde etiketten (zelfde model voor runderen, schapen en geiten) kunnen worden bekomen bij DGZ en ARSIA en mogen enkel door de veehouder op het paspoort/verplaatsingsdocument worden aangebracht en getekend.

Schematisch overzicht van de wijze van gegevensoverdracht:

De overdracht van de voedselketeninformatie dient bij voorkeur elektronisch te gebeuren. Het is immers de enige weg die een correcte, bruikbare en tijdige informatieoverdracht garandeert.

De vermelde formulieren zijn ook onder elektronische vorm beschikbaar via de FAVV-website (www.favv.be). Om te garanderen dat de gegevens voldoende actueel zijn, zijn de formulieren maximum 7 dagen geldig. Indien evenwel in de periode van de geldigheidsduur van de voedselketeninformatie nieuwe behandelingen of analyses zouden zijn uitgevoerd en/of ziektes of abnormale sterfte zouden zijn vastgesteld, dient nieuwe voedselketeninformatie te worden opgesteld en te worden overgemaakt aan het slachthuis.

De manier waarop de slachthuisuitbater op zijn beurt de voedselketeninformatie -na er een evaluatie van te hebben gemaakt en er zijn bedrijfsvoering te hebben op gesteund- aan de officiële dierenarts aanbiedt, is eveneens vrij. Met het oog op een vlot verloop van de keurings-en slachtwerkzaamheden, is het evenwel gewenst dat in elk slachthuis de voedselketeninformatie op een uniforme wijze aan de officiële dierenarts wordt voorgelegd. Daartoe dienen in elk slachthuis concrete afspraken te worden gemaakt tussen de exploitant en de officiële dierenarts.

De bewaartijd van de gegevens (voedselketeninformatie) bedraagt 2 jaar voor de slachthuizen en 5 jaar voor de veehouders.

Indien er een tussenpersoon is tussen de veehouder en het slachthuis (of het via een markt gebeurt of niet), dient elke tussenpersoon/handelaar de voedselketeninformatie op te vragen bij elke vorige houder en de voedselketeninformatie desgevallend aan te vullen. In elk geval dient de gehele periode waarover voedselketeninformatie vereist is, afgedekt te zijn door de finaal aan het slachthuis bezorgde informatie. Deze periode varieert naargelang het type informatie waarover het gaat: ziektes, sterfgevallen, behandelingen, ... (zie bijlage 1 en 2).

Uiteraard kan het VKI-systeem maar functioneren als iedere schakel in de keten zijn verantwoordelijkheid neemt.

Er zullen controles gebeuren in de landbouwbedrijven waarvan men op niveau van het slachthuis vaststellingen heeft gedaan waarvoor een melding had moeten gebeuren via de VKI, maar waarvoor dergelijke melding ontbrak.

5.2. Intracommunautair handelsverkeer.

Voor het intracommunautair handelsverkeer, geldt het volgende:

1. voor het verzenden van runderen, schapen en geiten uit een EU-Lidstaat naar een in België gelegen slachthuis. Het formulier van de Lidstaat van oorsprong (op voorwaarde dat het alle door de Europese reglementering vereiste gegevens overneemt) of het Belgisch formulier kunnen worden gebruikt.
2. voor het verzenden van runderen, schapen en geiten uit België naar een in een andere EU-Lidstaat gelegen slachthuis, wordt het formulier van het land van bestemming gebruikt. Een aantal Lidstaten hebben meegedeeld op welke wijze zij de voedselketeninformatie wensen te bekomen. Dit is terug te vinden op de FAVV-website: <https://www.favv-afsca.be/professionelen/> > Dierlijke productie / Diergezondheid > Dieren > Informatie over de voedselketen > Rundersector of Schapen- en geiten sector.

Bij afwezigheid van specifieke regels, dient de operator het Belgische modelformulier te gebruiken, de verklaring op het paspoort volstaat in dit geval niet. Wie zich voor het verzenden van dieren naar een andere Lidstaat beperkt tot de verklaring op het paspoort loopt het risico zijn dieren geweigerd te zien. Er wordt benadrukt dat met name de Duitse en Nederlandse autoriteiten hebben laten weten dat zij het overmaken van de VKI d.m.v. een verklaring op het paspoort niet aanvaarden en enkel de Duitse

respectievelijk de Nederlandse aanpak van toepassing is. Zowel de Duitse standaardverklaring als de verwijzing naar de website met de Nederlandse vereisten (<https://www.nvwa.nl/documenten/export/veterinair/ks-documenten/werkvoorschriften-veterinair-algemeen/vki-03-beleidsregel-aanleveringstermijn-voedselketen-informatie>) zijn terug te vinden op de FAVV-webstite (<https://www.favv-afsca.be/professionelen/> > Dierlijke productie / Dierengezondheid > Dieren > Informatie over de voedselketen > Rundersector of Schapen- en geiten sector).

6. Bijlagen

Bijlage 1: tabel met opsomming van de door de rundveehouder minimaal te verstrekken informatie.

Bijlage 2: tabel met opsomming van de door de schapen- en/of geitenhouder minimaal te verstrekken informatie.

Bijlage 3: modelformulier “voedselketeninformatie runderen”.

Bijlage 4: modelformulier “voedselketeninformatie schapen en geiten

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
3.0	21/12/2012	<ul style="list-style-type: none"> - Aanpassen aan de wijziging in Verordening (EG) nr. 853/2004; - Toevoegen van een schema over de wijze van gegevensoverdracht; - Bundelen van de verschillende omzendbrieven over het onderwerp; - Aanpassen van de lay out aan het nieuwe format voor omzendbrieven FAVV.
4.0	Datum van publicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Aanpassing aan de Europese reglementering; - Update van het document ; - Nieuwe versie van vki 's (bijlage 3 en 4).